

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
Vastaanottaja
TyV@eduskunta.fi

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous 18.3.2026 klo 11.30

Maahanmuuttoviraston lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Maahanmuuttovirasto kannattaa esitettyjä lainsäädäntömuutoksia. Virasto katsoo, että ehdotetut muutokset sujuvoittavat työperusteisten oleskelulupien käsittelyä, koska työperäisen hyväksikäytön perusteella tehtäviä kielteisiä päätöksiä on helpompi perustella, jos hyväksikäytöstä on käynnissä rikostutkinta tai annettu tuomio. Työntekoon perustuva oleskelulupa jätettäisiin siten jatkossa ulkomaalaislain 36 d §:n perusteella myöntämättä, jos työnantajaa epäiltäisiin kiskonnasta työelämässä tai hän olisi syylistynyt kiskontaan työelämässä. Lisäksi kyseisen rikoksen uhri voisi hakea jatkolupaa ulkomaalaislain 54 b §:n perusteella eli niin sanottua UHKE-lupaa. Kyse on siis jatkoluvasta, joka myönnetään työnantajan moitittavan menettelyn takia.

Hallituksen esityksen perusteluiden osalta virasto pitää todella tärkeänä sitä, että kynnysrahat on huomioitu kiskontaa työelämässä koskevan säännöksen säännöskohtaisissa perusteluissa, koska kynnysrahoja peritään yleisesti ulkomaalaisista työntekijöiltä. Kiskontaa työelämässä koskevan säännöksessä olisi vielä tärkeää huomioida pakkoyrittäjäys, jotta siihenkin voitaisiin puuttua nykyistä tehokkaammin oleskelulupakäsittelyssä.

Ylipäänsä, jotta työperäiseen hyväksikäyttöön voitaisiin tehokkaasti puuttua oleskelulupamenettelyssä, olisi tärkeää, että Maahanmuuttovirasto saisi muilta viranomaisilta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tietoa epäilyistä hyväksikäytöstä. Tällä hetkellä haasteena on se, ettei virastolle tule välttämättä tietoa siitä, että hakijan työnantajaa epäillään työperäisestä hyväksikäytöstä eikä virasto voi siten suojella hakijaa hyväksikäytöltä jättämällä oleskeluluvan myöntämättä.

Liiketoimintakiellon osalta virasto näkee tärkeäksi nostaa esiin sen, että lupakäsittelyssä on huomattu, että sitä voidaan kiertää käyttämällä eri henkilöitä yritysten vastuuhenkilöinä kuin niitä, joille on määrätty liiketoimintakielto. Vastuuhenkilöksi voidaan esimerkiksi ilmoittaa liiketoimintakiellon saaneen henkilön läheinen. Näin voidaan toimia erityisesti, kun kyse niin sanotuista sisäanheittoyrityksistä, joilla tuodaan mahdollisesti kynnysrahaa maksavia ulkomaalaisia työntekijöitä Suomeen. Niille ominaista on sarjayrittäjäys eli edellinen yritys ajetaan alas, kun viranomaiset huomaavat

ongelmia kyseisen yrityksen toiminnassa ja perustetaan uusi, jonka kautta toimintaa jatketaan.

Lopuksi Maahanmuuttovirasto pitää tärkeänä, etteivät lakimuutokset vaikuta ihmiskauppasäännöksen soveltamisalaan kaventavasti, jotteivat uhrit menetä oikeuksiaan oleskelulupiin ja avun saamiseen. Siten on tärkeää, että lakimuutokset toimeenpannaan esitutkintaviranomaisissa ja oikeuslaitoksessa siten, ettei ihmiskauppasäännöksen soveltamisala kavennu.

Johtaja

Johanna Waal

Erityisasiantuntija

Siiri Veijonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 17.03.2026 klo 08:36. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta